

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyiltér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A vármegye.

Nagyon sokáig közbeszéd tárgya lesz nálunk az a bíráskodás, a melyet a vármegye törvényhatósági bizottságának mult héten tartott közgyűlése gyakorolt, két majdnem teljesen hasonló körjegyzői választás megfellebbezett ügyében.

Az egyik választást megerősítette; a másikat nyomban utánna megsemmisítette.

A kik értenek hozzá és hideg, tárgyilagos jogászai logikával itélik meg a kérdést, azt mondják, hogy a vármegye két határozata nem volt egymáshoz következetes, tehát vagy az egyik, vagy a másik elhibázott, a kettő együttvéve pedig nagyon alkalmas arra, hogy a vármegyei közgyűlések komolyságában vetett hitet a nagyközönség körében megingassa, mert teljesen ugyanazonos lényegű és formájú vitás kérdésben kétféle igazságot osztogatni nem lehet és nem is volna szabad.

Már pedig a vármegye most ezt cselekedte. A mi annál szembeötlőbb, mert az állandó választmány a két ügy iratainak alapos és gondos áttanulmányozása nyomán a teljes pártatlan igazság kiderítésével terjesztette a maga javaslatát a közgyűlés elé, a melynek már csak a kész adatok higgadt és részrehajlatlan mérlegelése jutott volna feladatául.

Mégis az történt, hogy a közgyűlés, ugyszólván maga-magával jutott ellenmondásba a kétféle határozat meghozatalával. A legtekintélyesebb szereplő vezéregyéniségek jobbról is balról is latba vetették meggyőződésük szónoki erejét s végül a döntő „mezei hadak“ voksainak többsége olyan két homlokegyenest ellenkező helyzetet alakított, a melynek láttára minden megesontodott jogászai logika elámult, boszankodott vagy mosolyra gerjedt.

Pedig hát nagyon egyszerű és természetes

a dolog, A mig egy különféle elemekből alkotott testület tömegének, akármiféle kérdésben nyilvános, pláne még hozzá névszerint való szavazásokkal lehet és szabad döntenit, addig mindig megesnek ilyen furcsaságok.

Persze, hogy másképen alakulna mindjárt a helyzet, ha a szavazások titkosak lennének.

De akkor se mindig. Elvégre a közgyűlési határozatok is olyanformán csinálódnak, mint az esküdszékiek. Mindenki a saját lelkiismeretének tartozik számadással. És mennyi abszurdum itélkezés keveredik ki az esküdszékiei tárgyalások eredményeiből is! Az igazság istenasszonya bekötött szemmel jár az itélkező termekben, de azért a füle nincs bedugva: néha arra hallgat, a ki szebben tud neki udvarolni. Sokszor szélséyes, kiszámíthatlan.

Hanem azért a mult közgyűlés mérlegének feltűnő ingadozásából is sokan a mellett az állítás mellett találnak érveket, hogy ime a mai vármegye csakugyan lejártá magát és ilyen alakjában nem érdemes tovább fenntartani. Más volt ez régebben!

Ma már a közügyek iránt — ugyszólván — senki sem érdeklődik komolyan. Csak ha valami választás van, akkor tódul be a székház nagy termébe a beharangozott virilisták és választottak egy-egy töredéke. Leszavaz, aztán nem törődik tovább semmivel. A szavazása is csak aféle do ut des, facio ut facias. Szavazok, hogy majd te is szavazz. Teszek, hogy tégy. Szívesség az egész, barátság, rokonság, érdek, lekötözöttség, közöny, nembánomság.

Aztán siet, fut mindenki, hogy le ne késsek a déli vonatról.

Délután, meg másnap a közgyűlés már nem áll egyébből, mint a tisztviselői kar unott és kényszeredett együtt üléséből, a hol ki-ki elro-

botolja a maga rengeteg aktahalmazát, a mit minden közgyűlés nélkül is különben is megtett volna csak olyan jól, korrektül és lelkiismeretesen, mintha ezek a tárgyak sohase lettek volna közgyűlési tanácskozássra kitűzve.

Ez már szent igaz, hogy így van! És ha így van, akkor mire való közgyűlést hirdetni és tartani? — És érdemes-e annak tárgysorozatába annyi tömördek elintézni való ügyet felvenni?

Ezek valóban olyan kérdések, a mik önként tolnak felszínre s a mikre előbb-utóbb feleletet is kell adni. Gondolkozzék és ítéljen benne minden igaz hű fia a vármegyének, a mely ősi intézmény minden hibái mellett sem olyan elaggott vén korhadt fa, a minőnek sokan hiszik, hanem csak sok rajta a száraz ág és vadhajítás, a miket lassankint le kell nyesegetni, hogy a megifjudo fa gyümölcsöt teremhessen.

Vármegyei közgyűlés.

— Október 25. —

Mult számunkban közölt tudósításunk kiegészítésül, közérdekű volta miatt szórol-szóra adjuk *Bornemisza* László alispán negyedévi jelentését, mely így következik:

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi állapotáról, — van szerencsém rendszerinti tisztí jelentésemet, a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Jelentésem során, mindenek előtt, kegyelettel kívánok megemlékezni, alkotmányos közeletünk ébredésének, majd újabb fejlődésének korszakában, vármegyénk ügybuzgó tisztviselőjének s később egyik tevékeny vezéregyéniségének, idb. Sziklay Edének, folyó évi szeptember hó 22-én Torna-Almásan bekövetkezett csendes elhunytáról. — A boldogult 1848. és 1849. évben mint tisztí ügyész, 1861-ik évben mint a felső járás főszolgabírája teljes odaadással szolgálta vármegyénket, később pedig mint a vármegyei bizottságnak tagja, fáradságot nem ismerő buzgósággal tevékeny részt vett közügyeink inté-

— Látja, kelmed, Csóri uram, ihol a mi megölönk. Isten verése szállt ránk, mióta ez a tudja micsoda, erre jár. Nem sovány, győzi a menést, hogy szalad, ni! Csóri uram is megállt s haragosan nézett a völgyben zúgó szörnnyetegre.

— Igaz, a szülő abban az évben pusztult el, azóta rossz a termés, több az adó, abban az évben vezett el a kis fiam a láposi fordulónál a kerekei alatt, utána az asszony, bujába-bánatába.

Csóri uram elhallgatott, aztán csak úgy maga elé mormogta: mondtam a lelkenek, mikor nap-nap mellett siránkozott, asszony, ez nem a te hibád, ki száll perbe az istennel, meg azzal . . .

A vonat már egészen közel ért, éppen alattok futott. Csóri uram felemelte öklét és megfenyegette.

— Az urak csinálták a maguk kedvére, szegény ember vesztére, mondta Kőből István. Nálam is sok van a rováson felirva. Ezt a két párát is eladhatom már, aztán koldulhatok.

Elhallgattak mind a ketten s lehajtott fővel mentek a lassan kocogó kocsis után. A szél csendesen dudolgot a telegráfrótok között s egy-egy varju szállt károgva el a szürke ködbe takaródzó völgy fölött. Messzinnen csillogó viláosság látszott a rárosi koresmából. Kőből uram észrevette.

— Ahol ni — mondá — az is jobb napokat látott, mikor még a szegény ember lovára is volt szükség. Vásár volt minden nap, most akár elhordhatja a szél, senki se érzi hűjját.

Csóri uram nem felelt, erősen ütögette csizmáját a fagyott rőghöz.

Mikor oda értek a kivilágított ablaku koresmához Csóri uram ránézett Kőből uramra.

— Hideg van — mondá — aztán meg kendnek is tartozom egy kis áldomással.

Kőből uram mormogott egy kicsit, de aztán csak neki fordította lovait a nagy állásnak.

A koresmában nagy füst volt, alig lehetett látni a hosszú asztalnál ülőket. Vásáros szegény emberek voltak, kik a nagy hideg elől betértek melegedni. Mehettek volna ugyan gőzösen is, de hát nem szokták meg. Az apjuk is így járt télen-nyáron, csak gyalogosan végig a hosszú völgyön a losonezi vásárról: meg akadt egy kis alkalmatosság mindig; szivességből, jószóért rákaphatott az utas ember. Aztán van is abban valami, hogy a gyalogszerrel járó ember akkor állhat meg, mikor tet-

Hol elborult, imába mélyedt
Virrasztjuk a temetőt, éjet.
Lángot gyújtunk, emlékezünk.

Szállj, szállj! — fájón mig elmerengett
Hozz a sebzett kebelre enyhét!
Hozz, hozz reményt, hitet vele!
Adj átható erőt a fénynek!
Legyen a hitnek, a reménynek
Szentelt, halottak éjj-le!

Borsody Béla.

A közös ellenség.*)

Irta: NÓGRÁDI LÁSZLÓ.

— Tudja, Csóri uram, hogy van az ember ezzel a fehér asszony-néppel, — mindig baj, baj, mondta Kőből István Csóri uramhoz. A kocsin teher volt, mert partnak is mentek, meg nagyon vékony bőrben is voltak a Kőből uram lovai, hát lassan mendegéltek csak.

— Hm, hm — ümmögött a másik — nem kell asszonyt venni, akkor nem lesz baj, semmi baj.

— Igaz, de — az isten rendelési, hogy a szegény embernek mindig legyen baja. Nem vesz asszonyt, meleg főzet se eszik, asszonyt vesz, annyi a gyerek, mint a csirke.

— Baj, baj, úgy van, Kőből uram. Kemény jégre volt fagyva a hegyoldal, a két sovány pára nem birt kapaszkodni, hiába nógatta Kőből István őket, megálltak.

— Szálljunk le Csóri uram — mondta szomoruan Kőből István.

Leszálltak hát s a kocsis mellett mentek a csikorgó hóban.

— Lássá, Csóri uram, már az állatjaival se kereshet az ember, kevés a fuvar, olesó is, nem kell. Azelőtt csak esordult, esepent.

Lent a völgyben zúgás hallatszott, erős dübörgés, mely mind közelebb-közelebb jött. A vonat volt az, prüszkölve száguldott előre az utánna aggatott hosszú kocsisorral. A szük völgy oldalából bömbölve zúgott vissza zakatolása. Kissé alkonyult is már, a szürkületben meglátszott a kéményen kicsapó tűzkéve. Kőből István megállott.

*) Mutatvány szerzőnek a Franklin Társulatnál most megjelenendő „Történetek“ című kötetéből.

T Á R C Z A.**Halottak estéjén . . .**

Zendüljön im, zendüljön ének
A hervadás bús ünnepe
Csendes, magasztos estélén.
Hol a hű szív fényárba gyászol
A temetők — sírok lángjától
Lelkünkben is gyúljon ma fény!

Hő lángja az emlékezetnek! . . .
Kiket szerettünk, kik szerettek
Mig ünnepet ül, ünnepet
A kegyelet hívó szavára
Hol éj borul az — éjszakára:
Támadjanak lelkünkbe fel!

Emlékezzünk! legyünk ma mások!
Bús eszméje az elmúlásnak
Ha meghatott, lelkünkig ért,
Mig átölelt borongva, lágyan:
Emlékezzünk könnyben, imában!
Imádkozunk a holtakért!

Sirassa kinek van halottja! . . .
Sárgul az ég, lombját hullatja
A természet is haldokol.
Völgyön, halmon, ború von árnyat.
Illó a gyász, illó a bánat
Hervadt lombon, lomb hültakor.

Mikor a föld is pihenőre
Készül, siet; erdő-mezőre
Lassan, lassan álom borul.
Disze, éke vesz a ligetnek . . .
Illó a szív, a kegyeletnek
Emlékezni halottiról . . .

Csendes az éj, halottak éje.
Sírok lángja, temetők fénye
Szeliden int, maraszt, vezet.
Szeliden int, gyöngéd marasztal.
Hol a reménynyel, a bánattal
Fényben, árnyban fogunk kezét.

Csendes az éj, halottak éje.
Méla esendje, szelid békéje
Lelkünkbe szállj, szállj! légy velünk!

zésében. — Azt hiszem a tekintetes vármegyei közgyűlés kegyeletos közérületének adok kifejezést azon tiszteletteljes előirjesztéssel, hogy gyászos elhunyt felett őszinte sajnálkozásunknak és igaz részvétünknek — jegyzőkönyvünkben kifejezést adjunk ezen elhatározásunkat, a boldogult családjának részvét iratunkban juttassuk tudomására.

Különbösen mult nyári rendes közgyűlésünk idejétől, oly különös esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendes menetében megzavarta vagy éppen akadályozta volna — elő nem fordult.

A vármegyei tisztikar általában törvényszerinti kötelességének, a viszonyokhoz képest, megfelelni igyekezett s a közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerű elintézésben részesítették.

A vármegyei tisztikarban ez idő alatt, mint őszinte sajnálattal kell bejelentenem, azon személyi változás történt, hogy Kubinyi Gyula tornaljai járásba beosztott szolgabíró hosszabb szabadságolás után, vármegyei tisztifőorvos által teljesített újabb megvizsgálás alapján teljesen munkaképtelennek nyilvánítottván s a főorvosi szakvélemény szerint kilitás sem lévén arra, hogy munkaképességét visszanyerhesse, 9-ik számú szabályrendeletünk 3-ik szakaszának intézkedése értelmében összes illetményeinek folyóvát tételét beszünttettem. — Hasonlóan Kubinyi Sándor rimaszécsi járásbeli utibiztos egy évet meghaladó szabadságidő után sem nyervén vissza egészségét s tisztifőorvos véleménye szerint munkaképességének visszanyerésére remény sem lévén, rendszeresített fizetésének beszüntetését elrendeltem s hivatalbeli teendőinek ideiglenes ellátásáról továbbra is intézkedtem.

Mindkét esetben tett intézkedéseimről jelentésemet megtettem s egyidejűleg az idézett szabályrendelet értelmében a vármegyei tisztifőorvos által kezelt vármegyei tisztifőorvos útján, az érdekelt tisztviselőnek a nyugdíjszabályzat szerint, a szolgálati időhöz képest leendő ellátásáról intézkedtem.

A nyugdíjkezelő-választmány már mindkét esetben meghozta határozatát s ezen tiszteletteljes jelentésem, — utóbb Kubinyi Sándor utibiztos által nyugdíjaztatása, — Kubinyi Gyula szolgabíró által pedig, kegydíjban leendő részesítése érdekében beadott kérvénnyel együtt, jelen közgyűlésünkben fog elintézés alá vétetni.

A hivatalos tevékenység mérvének megítélésére általában, az ügyforgalom szolgálatjának leghelyesebb alapot, tiszteletteljes jelentem, hogy e folyó évben, e hó 19-éig bezárólag beérkezett hivatalomhoz 20446 számú közigazgatási, 124 elnöki, 2188 közigazgatási bizottsági, 769 erdészeti bizottsági, 249 kihágási, 228 központi választmányi s így összesen 24004 számú ügydarab.

Összehasonlítva az ügydarabok számát, a mult évi ügyforgalommal, lényeges eltérés nem mutatkozik.

A vármegyei közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásokról, valamint ezek fedezetére szolgáló bevételekről, az 1901-ik évre elkészített költségvetés, mely szerint a kiadás főösszege 200604 korona — a fedezet főösszege pedig 191176 korona s így 9428 korona állami pótvállalkozás kérelmezése által fedezendő hiánnyal irányoztatik elő, az állandó választmány beható tárgyalása után, ezen közgyűlésünknek fogja kiválólag nagyfontosságú tárgyat képezni.

Átérve vármegyei utiügyeinkre, nem mulaszthatom el ez alkalommal sem következetesen eddigi jelentéseimhez — annak felemlítését, hogy a vármegyei utadónak késedelmes beszolgáltatása következtében, utiügyeink rendes vezetése és kezelése sok nehézséggel van összekötve s hogy a folyamatban lévő munkálatok akadálytalan végrehajtásának biztosítása, az által, hogy az érdembérek kiutalványozásánál, az utipénztár állásával a kellő arány megtartva legyen — s a munkálatok előhaladásához képest, a vállalkozók esedékes érdembére mind e mellett is kielégítést nyerjen — körültekintő gondoskodást igényelt.

Utipénztárunk tartalék alapjának 100000 koronára

szik, addig nézi az útjába eső földeket, a mig jól nem lakott vele a szeme, senki nem parancsolja, menj, vagy állj; tesz úgy, a hogy csak akar. Betérhet ide is, oda is; Törinösen jó a bor, Rárosban a szesz, Dályon jó esevicjét kap az ember, Szakalban már ser is van, szabadjára van az ember eresztve, a vonatban meg úgy kell ülni, mint a ketreczben.

A hosszú asztal felső végén valami rongyos ember állt süvegforma kalappal a fején. Eléje egy kalitka féle volt tete s rovatkás kis való tele apró cédulákkal.

— Hát lássák kelmetek uraim — kiabált — kinek kinek kihuzza sorsát ez az egér. Nagy tudós állat ám ez. Egy garas minden huzás.

A kis fehér egér előjött s szaglászva futotta körül a kis válat. Nagy nevetés támadt erre.

Köböl uramék is odafurakodtak s nézték egy ideig a csodálatos állatot, a ki olvasni tud, azután letelepedtek a többihez. Pöstényiek is voltak többen, hamarosan megis indult a beszélgetés.

— Mér olyan haragos kelmed, Csóri uram, — mondá Nagy Pál, — nem jó, ha haragszik az ember.

Csóri uram csak olyan félvállról felelt: Mert baja van az embernek, csak nem nevelhet mindig.

— Kelmed is sirjon inkább, — szolt Köböl István, — hova lettek a lovai?

— A lovaim? a lovaim csak jól vannak, annál, a kinél, hát csak hagyjuk őket, Nagy uram, tudom én, nehéz erről tenni.

— Nehéz ám, — szolt közbe felső Balog András — igazat szól kelmed. Nincs már a szegény embernek semmije, akkor örül az ember, ha hal. Vesztünkre jön minden. Foltra való se kerül, bizony, bizony.

— Magunk csináljuk a bajt, — mondja Lipták Ignác, mer kelmed is, meg én is kétféle húzunk. Egy ember csak egy, fogják kelmed kezét, a juh is összeszalad, aztán majd kevesebb lesz a baj. A parasztnak is van szája; viszik a fejelét, mondjuk, nem; fizess, mondjuk; nem; egy falu csak tehet valamit. Mondta s nagyot ütött az asztalra hatalmas ökével, hogy szinte belerezdült a ház, homlokán kidagadtak az erek, látszik, nagyon haragos ő kelme.

— Mondom én is — szolt Csóri uram — mondok, hogy tenni kell valamit. Imhol a gőzöst is elhozták, kinek haszon az? Minek a rét, ha a széna nem kell, meg minek a ló, ha a vas-masina hord mindent?

— Sok Isten-csapást hozott a gőzös, hát tegyenek

leendő felemelése céljából, a tekintetes vármegyei közgyűlésnek gondoskodásából, határozatilag felvételni rendelt s már felsőbb hatóságilag elvben jóváhagyott 70000 korona törlesztéses kölcsönnek felvétele, mind ez ideig azon okból nem volt végrehajtható, mivel a pénzpiacz kedvezőtlen helyzete miatt, ily természetű kölcsön általában, évek hosszú sorára el nem fogadható megterhelő feltételek mellett lenne még ez idő szerint is megköthető. Utipénztárunk érdeke tehát, a pénzügyi helyzet javulásának beérését javálja.

A közutakról és vámokról szóló 1890-ik évi I. t. cz. 22-ik szakasza értelmében, a törvényhatósági utvonulak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, más részről ezek fedezetére szükséges bevételekről, az 1901-ik és az 1902-ik évre szerkesztett költségvetés, mely szerint 1901-ik évben:

A kiadás főösszege	301085 kor. 97 fill.
A bevétel főösszege	299434 kor. 83 fill.

Tehát hiány 1651 kor. 14 fill.

Áz 1902-ik évben pedig:

A kiadás főösszege	304085 kor. 97 fill.
A bevétel főösszege	279429 kor. 65 fill.

Tehát a hiány 24656 kor. 32 fill.

irányoztatik elő, a vármegyei közigazgatási bizottság előzetes beható tárgyalása és törvényszerű közszemlére kitétel után, jelen közgyűlésünkben fog tárgyalás és elintézés alá vétetni.

A folyó évben utadó fejében vármegyénk egész területén kivettett 18840 kor. 79 fill.
mult évről tényleges hátralék 40022 kor. 22 fill.

Összesen befizetendő volt 228503 kor. 07 fill.

Ebből töröltetett 5131 kor. 96 fill.

Helyesbített tartozás volt 223371 kor. 11 fill.

Erre f. hó 15-ig befizetett 132927 kor. 30 fill.

Hátralékban maradt 90443 kor. 71 fill.

Ezen gyakori szorgalmazás és legszigorubb közgyűlési határozatok dacára, még mindig tetemes hátralék, valódi és közvetlen okát, azon általam már évek óta következetesen hangsúlyozott körülményben találja, hogy nagyszámú kisközsegeink előjáróinál hiányzik a hivatalbeli kötelesség teljesítésének oly mérvű érte és ereje, hogy a vármegyei adókat idejében behajtsák, pontosan nyilvántartsák és rendeltetési céljaikra a vármegyei pénztárba beszolgáltatassák.

E tekintetben a hátraléknak szükség esetén, végrehajtás alkalmazása mellett behajtására nézve, a legszigorubb intézkedéseket saját hatáskörömben megtenni el nem mulasztandom.

A vármegyei betegápolási alapnak, még az 1898. évi ápolások után fennálló kiadásai fedezetére, ez évben 2450 korona 48 fillér adatott ki s e célra közgyűlési határozattal nyert felhatalmazás alapján, előlegképen eddigelő a vármegyei kórház-alapból összesen 7000 koronát utalványoztam.

A szabad rendelkezési-alap létesítése céljából folyó évre megszavazott 2%-os pótdó címén kivettett 27201 korona 51 fillér, ebből eddig befizetett 10242 kor. 72 fillér, hátralékban maradt 16958 kor. 79 fillér.

A hátralékban maradt ezen pótdó behajtására nézve, a szorgalmazó intézkedést saját hatáskörömben megteendém.

Vármegyei új székházunk építése, — a megállapított tervezet szerint, a kedvező időjárás mellett szépen halad előre s a vállalkozók szerződési kötelezettségüknek, a kitűzött időre egészen meg fognak felelni.

Az építkezési költségek fedezetére, vármegyei tisztifőorvos útján 100000 kor. kölcsön felvétele tárgyában hozott közgyűlési határozatunk még ez ideig felsőbb hatósági jóváhagyásban nem részesítettén, s a vállalkozó cég szabályszerűen érvényesített kereseti kimutatások alapján esedékes érdembérének folyóvát tételét szorgalmazván, nehogy az építkezés ügye, bármi részben is fennakadást

kelmetek ellene, no! mondta Köböl István s erre esendőség következett. Komolyan néztek maguk elé a pusztaszakra, becsületes arcukon látszott, hogy haragos keserűséget hánytorgatnak lelkükben.

— No hát kelmed kimondta a szót, mondta Csóri uram, én meg rámondom, hogy jó mondta. Nekünk nem kell gőzös, tegyék a hová akarják, a kik csinálták. Majd mink elbánunk vele, hogy megbánják.

Csóri uram hangos szavára figyelmesek lettek a többiek is, mindnyájan ipolyvölgyi emberek. Közelébb húzódtak, s kérges tenyerökben megnyomkodva a pipát, figyeltek.

— Elbánunk hát, mondá Lipták Ignác, ököltre szorítva nagy kezeit, elbánunk hát.

— A föld nem ad, a hegy se terem, még az állatjában bizott az ember, szolt Köböl István, annak is vége, itt a gőzös, az hord már mindent, nem kell fuvar. De hát ki bir azzal, kérdezte Kis Bódi János, ki bir vele?

— Hát mink, én meg kelmetek, mire való az ásó, a csákány, a kapa, kiáltotta Köböl uram, hogy szinte elfult a nagy indulatban.

— A mit ember csinált, el is ronthat ember, mondta valaki az asztalszékről.

— Csak egyszer kell megmutatni, hogy ki a tehetős, kiabálta Köböl uram. Csak egyszer álljon ki a falu, hát majd lássák kelmetek a foganatját.

Erre aztán csendesen sugdosva beszéltek . . .

Jó későre fordult az idő, hogy ismét megindultak, az országuton hazafelé Köböl uramék. Ragyogó csillagos volt az ég s köröskörül tisztá csillogó fehérség a föld. Imitt-amott látszott csak egy-egy csipatnyi feketeség az ipolyi rét bokraiból, meg az Ipoly fölött elhúzózó szürke ködpántlika. Nagy esendőség volt mindenfelé s a kocsizaja élesen hallatszott. Köböl uram is, meg Csóri uram is bóbiskoltak a kocsiban, egyik erre, másik arra, néha-néha össze is ütődtek. A láposi dülönél valami állat szaladt át az országuton, egy kóbor nyúl lehetett. A lovak megrántották a kocsit, mire Köböl uram felébredt.

— Hé keljen, Csóri uram, haza közeledünk, mondta álmosan.

— Hát jól van, szolt vissza Csóri uram s aztán nem is szoltak egy kukkot is, csak komoran bámultak maguk elé. De mikor a láposi fordulóhoz értek, hol a kocsit átmettszi a vasutat, megmozdult Csóri uram.

szervenvedjen, a mult közgyűléstől nyert megbízás alapján, — a rimaszombati takarékpénztár igazgatóságával, azon megállapodásra jutottam, hogy ezen kölcsönüggyünk befejezéséig, törvényhatóságunk folyó számlájára az időközi kamatoknak évi 5 %-kal leendő felszámítása mellett — fogja a kereseti érdembérek kifizetésére szükséges összegeket folyóvá tenni.

Ezen megegyezés folytán, az eddigi érdembérek teljes kielégítést nyertek.

Tiszteletteljesen kérem ezen igen méltányos és törvényhatóságunkra valóban előnyös intézkedésemmek, jóváhagyólag tudomásul vételét.

Sajnálattal kell bejelentenem, hogy az idej termés eredménye, általában vármegyénk területén a középszorin is aló maradt és ehhez még a termények árának rohamosan hanyatlása következtében, vármegyénk lakosságának mezőgazdasággal foglalkozó tekintélyes része, súlyos anyagi viszonyok közé jutott. — A nehéz ipari és kereskedelmi viszonyok folytán nem kedvezőbb helyzete általában kézi iparral foglalkozó iparosainknak sem. Mindenesetre hazafias aggodalomra méltó a nemzet fenntartó erejét képező földbirtokos és iparos osztály anyagi helyzetének ily nagymérvű hanyatlása. E mellett azonban még megnyugtató, hogy a fuvarozással és kézi munkával foglalkozók, vármegyénk területén elegendő keresetet, sőt sok helyen a megélhetést teljesen biztosító állandó foglalkozást találnak, úgy, hogy a lakosság megélhetésének biztosítása érdekében különös intézkedésekre ez évben sem leendő szükség.

A személy- és vagyonbiztonság ez idő alatt a vármegye területén nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A kivándorlás vármegyénk területéről, a mult évhez képest a folyó évben növekedett; a menyiben összesen 1135 külön utlevél adatott ki s ebből 1114 Amerikába való utazásra szolgált.

A vármegye területére, 30 napi időtartamra könyöradomány gyűjtésre szülő engedélyt 18 egyének adtam.

A közegészségi állapot — tekintettel arra, hogy járványos betegségek, nagyobb területre kiterjedőleg fel nem léptek, kielégítőnek mondható.

A hasznos házi állatok egészségi állapota kedvezőnek nem minősíthető.

Sertésvész utalólag 49 községben lépett fel, megszünt 15 községben, jelenleg zárlat alatt van 34 község. E miatt 14 vészkerület alakított — feloldatott 3, jelenleg fennál a zárlat még 11 vészkerületben. Takonykór 2 esetben, lépfene lovaknál 4, szarvasmarhákknál 3, lőtífusz 1 és sertésorbáncz 1 esetben fordult elő.

A szükséges óv- és gyógyintézkedések foganatba vételét minden egyes esetben elrendeltem és az ellenőrködő felügyelet gyakorlata iránt a törvényszerű intézkedést megtettem.

A vármegyei kezelés alatt álló összes pénztárak és alapok kezelésének rendszerinti havi vizsgálata általam bizottságilag pontosan teljesítettén, a kezelés minden pénztárban teljes rendben, a készpénz felszámoltatván, hiány és felesleg nélkül, a pénztári letétet képező takarékpénztári betétkönyvek, értékpapírosok, kötvények és egyéb értékek teljes rendben és hiány nélküli állapotban találtattak.

Végezve jelentésemet, az egyes vármegyei közérdekű ügyek tárgyalása alkalmával előterjesztéseimet, a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányló becses figyelmébe és jóindulatába ajánlva, kiváló tisztelettel maradtam

Rimaszombat, 1900. október 24.

Bornemisza László, alispán.

*

A közgyűlés több főbb tárgyairól lapunk mult számában referáltunk, s e jelentés után emlékezett meg az alispán előszóval kegyeletoson Beliczky Viktor elhunytáról is.

— Itt fecesent szét az ártatlan magzatom vére. Állok ahhoz, a mit mondtam, kendhez, érti?

Alulról az állomás zöld jelző lámpái világítottak, felülről, meg a domboldalból a falu sötételt.

Az első háznál lekelt Csóri uram a kocsiról, Köböl uram meg tovább ment felfelé a falun. Késő volt már nagyon, a házak ablakai világ nélkül bámultak egymásra szemközt, csak a Köböl uraméban volt még egy kis fényesség.

Az asszony betegen feküdt bent a magas, tornyos ágyon, nehezen lélegzett és köhintett. Gyakorta felütötte fejét s a lóca-szögletbe nézett, hol egy piros képű, borzas képű gyerek aludt. Nagy szeretettel tapadt oda szeme az édes magzatára, s ha neki jött a köhögés, befordította fejét a vánkosra, hogy fel ne ébredjen az a cseppség.

Nagyot sóhajtott, mikor hallotta, hogy bezökög halkan a szekér az udvarra. Félkönyökre támaszkodott s valami fényes tűz csillogott bágyadt szemében, mikor Köböl uram kinyitotta az ajtót.

— Sokára maradt kelmed, tán reggeledik is.

— Nehéz az ut lelkem — szolt szeliden Köböl uram, — meg a lovak is soványak, meg . . . Itt Köböl uram megfogta a szót s kissé zavarosan néz a beteg asszonyára.

— Értem a kibeszédet, értem . . . csakhogy ithon van, mintha könnyebb lenne a lelkem.

Köböl uram szeretettel ül le a lóczára s két-két orvosságos üveget tesz az asztalra.

— Imhol, a mit mondtál, elhoztam. Vásárfára nem tellet, tudod nincs miből. Egy kifit mégis hoztam, fele neked, felit meg hadd meg a gyerekeknek, — mondja Köböl uram s látszik, hogy valami fája a lelkének.

— Nem kaptam fuvert, az az átkozott gőzmasina mindent elhord . . . az vitte el a vásárfiát is.

Két nehéz csepp gördül ki a szeméből s végig szánt barna arcán, odaesik a kérges tenyerére. Sokaig néz rá, mig elborul szelid arca s haragosra húzódik a szemöldöke.

— Hát hiszen majd lesz ez még másant is, mondja s mérgesen morzsolja szét a kis könyűt.

— Majd lesz másant is, mondogatja maga elé, de hangja belefűl az indulatba. Haragosan néz körül a pusztá házban, hol kopott minden, csak a nagy képek meg a faragványos lóczák mutatják, hogy valamikor jobban is volt.

Városi tisztújítás.

október 31.

Rimaszombat város életében nevezetes fordulópontot képez a mai nap, mikor a város vezetésére — a polgármesteri székbe — a legszebb reményekkel és közlekedéssel emelte a közönség képviselő-testülete kipróbált, s a hivatalos működésben és társadalmi életben mindenkor becsületes nyíltságáról és jellemtisztaságáról ismert főjegyzőjét: Nagy Ferenczet.

Ugyanakkor a városi főjegyzői állást egy új, fiatal erővel: Dr. Kovács Lászlóval töltötték be, kinek működéséhez szintén joggal fűz szép reményeket a város közönsége.

Meggyőződésünk, hogy az új főtisztviselők szemei előtt mindenkor a közérdek: a város haladása és minden tekintetben való modern irányú fejlesztése, a jelenlegi mostoha gazdasági és ipari viszonyok megjavítása fog lebegni, s midőn őket e helyen is a legmelegebb rokonszenvvel és legőszintébb jókívánságokkal üdvözljük, kijelentjük, hogy ily irányú működésükben mindig szívesen támogatjuk őket! Működésüket élénk érdeklődéssel fogjuk kísérni, s a nemes eszmék megtestesítésénél a sajtó egész lélekkel és odaadással való segédkezését maguk mellett fogják találni.

Es e reményben őket és a mai napot, mely lehetőleg egy új korszak hajnalhasadását jelzi, szívesen köszöntjük!

* * *

A tisztújító közgyűlésre a város képviselő testülete csaknem teljes számmal gyűlt össze ma — szerdán — reggel. Mindenki érezte a nagy nap jelentőségét s az összegyűlt városatyák hangulata komoly, ünnepi volt. — Kishonty Gyula h. polgármester a közgyűlés pontban 9 órakor megnyitotta s az alispán meghívására kiküldte Törköly József, Rónay Gyula és Varga Lajos bizottsági tagokat.

Bornemisza László alispánt a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta. s az elnöklő alispán üdvözölve a szép számmal megjelent bizottsági tagokat a kegyelet és igaz tisztelet meleg hangján emlékezett meg a súlyos beteg Szabó György lemondott polgármesterről, ki nemesszívvel, ügybizottsággal és hazafiai lelkesedéssel, közmegelegedéssel töltötte be oly hosszú időn keresztül a polgármesteri széket. „Miután a végzet intézkedésében, mely őt a munka mellől elszállította, s nyugalomra vonulásra bírta, meg kell nyugodnunk, a közgyűlés érzületét fejezem ki, midőn odaadó becsületes működéséért neki köszönettel és elismeréssel adózom, s mindnyájunk nevében kívánom, hogy betegségében enyhülést találjon, s a jól megérdemelt nyugalmat a város közönsége örömeire még sokaig zavartalanul élvezhesse!” Ezek voltak az alispán szép beszédének befejező szavai, melyekhez való hozzájárulását a közgyűlés lelkes, szűnni nem akaró éljenzéssel fejezte ki. — Erre kezdetét vette a tisztújítás.

A polgármesteri állásra ketten, a főjegyzőre négyen pályáztak, a sajtó-szentpéteri jegyző azonban visszalépett, s a közgyűlés előtt Lukács Ferenc is bejelentette visszaléptét. — A választásra bizalmi férfiaként küldettek ki: Törköly József, Varga Lajos, Rónay Gyula és dr. Rárossy Gyula. A kandidáló bizottság tagjaiul a közgyűlés Molnár József és Lukács Géza, az alispán pedig Székmann Endre és Baksay István kir. tan. tagokat küldte ki.

A bizottság működésében eljárta, s a polgármesteri állásra jelölte: Nagy Ferencz ügyvédi oklevéllel bíró városi főjegyzőt és dr. Szélessz Ödön ügyvédet.

A közgyűlés felállás után, egy szavazat ellenében, nagy lelkesedéssel választotta meg polgármesterré Nagy Ferenczet, kit Glaufl Pál, Bodor István és dr. Veres

— Hát lesz, mondja, szinte kiáltva Kőből István, te is jobban leszel asszony, viszek még én téged négy lovon Losonezra.

Es Kőből István lelkében megfordul a nagy esemény, amit véghez fognak vinni, maga elé néz gondolkozva, szinte látja, hogy lesz. Ott a páni hegy mellett, ahol az ördögös masina utja éppen az oldalban visz el jó magosan bevágva, ott fog megtörténni. Csak éppen annyi hely van hagyva, hogy elfér rajta a gőzös, egyfelől a merdek oldal, másfelől a hirtelen lejtős hegyeresztés, legalul meg az Ipoly folydogál. No ha ott lefordul, hát többet fel se kel, nem is húzza onnan ki ezer ember se, nem jár az többet semmiféle fuvarral. Pedig le fog esni, mert olyan nyomorultt szerszám az a gőzös, hogy egy jó darab kövel se bír. Milyent bődül a vas kutya, ha majd lefeszé szalad, de milyent, hogy fecsen szét mikor leér. Ozt ki tudja meg, hát ki? Ember tehet arra, ha egy darab kö lecsuszik a tetőről? Minek vittek róla az utját? Az urak tették, hát ki a hibás? Elmulik az egész eset, masina erre többet nem mer gyönni. oszt megint lesz fuvar, élhet a szegény ember is.

Erősen dobogott Kőből uram szíve és ismét szelidre vált az ábrázata, mert hát megint lesz fuvar, vásárra is tellik majd, egy új kendő az asszonynak, egy kalap a gyermeknek, szinte kedve jön, hogy elmondjon mindent asszonyának, oda is húzódik az ágy mellé, de megszóla a felesége.

— Kelmed nem is kérde, hogy vagyok? Olyan nehéz volt egész nap a mellem. Gondolnék valamit ember!

— No csak mond lelkem, biztatja Kőből István, csak mondd.

— Hogy hónap elmennék Losonezra az orvoshoz.

— El lelkem, el, mondja szeliden Kőből uram.

— De ozt még azt is gondoltam, hogy ne koesin mennék, hideg is van, meg rázós is az út, itt a gőzös, az isten is nekem rendelte.

Kőből István egy kicsit hallgat, elkomolyodik az arca, meg kiderül, mint a nagy haragosával megbékült emberé, aztán megszólal, de csak olyan nagyon nehezen tör belőle elő a szó.

— Úgy, úgy lelkem — — ócsó is, meleg is van benne — — az isten is neked rendelte — — úgy, úgy gőzösn. S egy-két csepp szökik az szemébe, mi közön szelid szeretettel nézi a beteg feleségét.

Samu hívtak meg a gyűlésbe. — Viharos éljenzéssel fogadták az új polgármestert, kit az elnöklő alispán igazán szép és magas szárnyalású beszéddel üdvözölt s neki nagy tehetségének teljes foku érvényesítéséhez kitartást, testi és szellemi ereje és üdösége igen sokaig való ép-ségben maradását kívánta.

Nagy Ferencz polgármester erre letette a hivatalos esküt, s azután általános figyelem mellett szót emelt: Élete fordulópontjának bevezeti e pillanatot, mikor az impozáns nyilatkozott bizalom őt a város polgármesteri székébe emeli, mert hiszen egy férfiú ambícióját méltán kielégítheti az, ha személye iránt ilyen nagyfontosságú állás betöltése alkalmával a közbizalom majdnem osztatlanul nyilvánul. Ép ezért a hála és köszönet érzése az, mely lelkét e pillanatban teljesen betölti. Megerősíti az elnöklő alispán kijelentését, hogy ő a város összes ügyeit jól ismeri, s ismeri a közkívánatokat is, hogy miként szeretnénk a közérdeklő ügyeket helyesen megoldani és végrehajtani. 22 éven át kifejtett hivatalos működését a város közönsége jól ismeri, s mostani polgármesterré választását méltán tekinti a hivatalos működésével és magatartásával való megelegedés manifesztációjának. Ebből meríti az irányelveket jövő működésére nézve is, melyben mindenkor a közjó, a nemes város javának érdeke lesz utmutatója.

Egyes ember azonban — ugymond a szónok — közhivatalban, s különösen ilyen felelőség-terhes állásban bármit ígérjen is, helyes irányban csak úgy tudja azt teljesíteni, ha a közjó előmozdítására hivatott tényező — tisztársai — összes tehetségükkel támogatják, továbbá a város értelmi közönségének képviselői és a felsőbb fórum: a törvényhatóság s annak első tisztviselője az elnöklő alispán jóakaratu támogatásával segíti a nehéz feladatok teljesítésében. Ezeket kérve kijelenti, hogy míg e három tényező bizalmát bírja, készséges szolgálja lesz a város közérdekeinek, melyek előmozdításán szívet-lelékkel, összes tehetségével örömet fog munkálni.

Nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadták az új polgármester szavait, mire Bornemisza alispán az általános véleményt és közérzetet tolmácsolta, mikor kijelentette, hogy a város közönsége a legszebb reményekkel iktatja hivatalába az eddigi működéséből szelében előnyösen ismert polgármestert. (Éljenzés.)

Baksay István őszinte örömeinek ad kifejezést a választás felett, s konstatálja, hogy a város közönsége a választással szívesen jutalmazta meg a volt főjegyzőt, ki tisztét eddig is nagy tudással és önmegtadadással vitte, s módfelelt örvend annak, hogy a város a diszes állásra egy minden tekintetben kipróbált, szakavatott férfiút nyert, kinek most már az eddiginél tágabb tere lesz arra, hogy a város érdekeit hathatósabban mozdítsa elő.

A tetszéssel fogadott szavak után a főjegyzői állás betöltésére került a sor. Jelöltettek: ifj. Glaufl Pál és dr. Kovács László. A közgyűlés felállás után megejtett szavazással főjegyzővé: dr. Kovács Lászlót választotta meg szavazattöbbséggel.

Az elnöklő alispán üdvözölte az új főjegyzőt, ki letette a hivatalos esküt, s azután köszönetet mondva megválasztásaért, ígérte, hogy szülővárosa iránt való hála-érzete is sarkalni fogja arra, hogy a város érdekét és javát összes képességeivel szolgálja, kéri a képviselőtestületet, hogy legyen vele szemben szigorú, s tisztviselőtársai tárgyilagos bírálatát és szíves támogatását kérte. Szavait élénk tetszésnyilvánítások kísérték, mire

Molnár József szólalt fel, s konstatálva, hogy a tisztújító gyűlés szép rendben, közmegelegedéssel folyt le, a képviselőtestület hála-köszönetét fejezi ki a közgyűlést tapintatosan vezető alispánnak, ki a közgyűlésbe nemcsak hivatalos tekintélyét, de szíve melegét is elhozta.

Ezzel a gyűlés az elnök és az új tisztviselők lelkes éljenzéssel ért véget, s megkezdődtek a tisztelgések az új polgármesternél.

Első volt a városi tisztviselők testülete, élén Kishonty Gyula ügyész, helyettes polgármesterrel, ki meleg hangon üdvözölte a tisztikar új vezérét. Nagy Ferencz polgármester hangsúlyozta, hogy a város közügyeinek vezetésénél tisztársai jóakaratu támogatására mindenkor számít, s kéri társait, hogy őt bizalmukkal és barátságukkal ajándékozzák meg, s vállvetett munkával, törhetlen kötelességérzettel és akarattal teljesítsék együttesen a reájuk váró nehéz feladatokat.

Ezután az állami elemi iskola tanítótestületét fogadta Nagy Ferencz. Törköly József igazgató volt az üdvözölő szónok, kinek szavaira a polgármester szívesen válaszolt.

Majd a polgári olvasókör tekintélyes számu küldöttsége tisztelgett s Rábely Miklós elnök üdvözölte a polgármestert, ki meleghangú szép beszédben válaszolt a polgárság képviselőinek, kikre a lendületes beszéd nagy hatást gyakorolt.

Végül Kubinyi Aladár kir. törvényszéki elnök és Glaufl Pál lelkész, az a. h. ev. egyház képviselő-ében és a kaszinó kereste fel az új polgármestert jó kívánataival.

Hirek és vegyesek.

Vörösmarty-ünnep. Hazánk koszorus költőjének: Vörösmarty Mihálynak születése százados évfordulóját hazafias kegyelettel fogja megünnepelni a magyar nemzet. F. évi december 2-án lesz a századik születési évforduló, s az ország szívében már nagyszabásu mozgalom indult meg az iránt, hogy a nagy költő emlékét szoborral is megörökítsék. Úgy tudjuk, hogy a kaszinó egyik választmányi ülésén társadalmunk érdemes alakja: Fábry János kérdést intézett az elnökséghez, és egyuttal kívánságát is fejezte ki, hogy az országszerte rendezendő emlékünnepekből városunk társadalmi is vegye ki részét. Azóta ez ügyben nem történt semmi, pedig már elérkezett az idő, mikor az akció megindítható arra nézve, hogy a nagy költő emléke méltó módon ünnepelessék meg. Szerintünk az volna czélszerű, ha a kaszinó és a polgári olvasókör elnöksége és ünnepe rendező bizottsága együttesen tenne valamit. A dalárda is bizonyára szívesen közreműködne az ünnepi fényének emelésén, s aztán a költő emléke alkalmi beszédben nyerne méltatást. — A „Szózat“ halhatatlan emlékü költőjének kegyeletos ünneplésén bizonyára együtt volna városunk és vidéke egész művelt társadalmi.

Uj püspöki titkár. Dr. Baltik Frigyes dunán-inneni ág. h. ev. püspök oldala mellé az eltávozott dr. Pirtsch Gergely helyére — mint a „Magyar Szó“ írja — Vitéz Lajos pádári lelkész, a gömöri egyházmegye főjegyzője, hivatott meg titkárnak, a ki új állomását december 1-én foglalja el.

Csillaghullás. A m. kir. honvédség kötelékében álló tisztikarban az őszi szokásos előléptetés több olyan férfiú kitüntetését is meghozza, a kik a mi vármegyénkben rokoni és más egyéb összeköttetéssel birnak, vagy éppen vármegyénk szülöttei. Így: *Hazai* Samu rimaszombati születésü vezérkari alezredes ezredessé, *Petőcz* János őrnagy — a ki Jolsván és vidéken egyik legkedveltebb tagja volt annak idején a társas életnek és most Pozsonyban van állomáson — alezredessé lépett elő, *Fábry* Zoltánt és *Ruszkay* Gyula főhadnagyokká, *Nagy* Pál, *Pongrácz* Pál tiszthelyetteseket pedig hadnagyokká nevezte ki ő felsége Gratuláljunk!

A reformáció emlékünnepe a helybeli ág. h. ev. templomban mult vasárnap tartották meg, a mikor *Glaufl* Pál főesperes mondott igen tartalmas és magas színvonalon álló beszédet. — Az ev. ref. egyház folyó hó 4-ik napján, vasárnap délelőtt urvacsorával egybekötött isteni tiszteletet tart a reformáció évfordulójának emlékére, mely alkalommal *Czinke* István fog prédikálni. — A helybeli *egyesült protestáns főgimnáziumban* tegnap reggel volt ugyanezen alkalomból az ünnepe, melyen *Glaufl* Pál ág. ev. lelkész, mint vallás-tanár megható szép imát mondott, dr. *Veres* Samu pedig eszmékben gazdag, kiváló szónoki hévvel előadott beszédben méltatta a nagy nap jelentőségét. Mint halljuk, ez a beszéd, mely nemcsak az ékeesszólás művészetének egyik mesteri alkotása, hanem kulturtörténeti szempontból is figyelmet érdemlő tanulmány, nemcsakára nyomtatásban is meg fog jelenni s így hozzáférhető lesz annak a közönségnek is, mely nem volt jelen a mindenképp szépen sikerült ünnepe, melynek emelkedett hangulatát különben a két protestáns egyház énekeskönyvéből vett zsoltaérok és a Luther híres szövege éneke, meg a *Matolcsy* Páltól betanított énekar szabatosan előadott szövegei is erősítették, s a melyek mellett két ifju tanulóknak csinos szavalata is gyönyörködtette a hallgatóságot, u. m. a *Nagy* Sándoré és a *Kullmann* Sándoré, a kik *Senyey* Gusztávól és *Kemény* Lajostól mondtak szép alkalmi költeményeket. A kik csak ott voltak: a legnagyobb dicséret hangján beszélnek a két testvéregyház ezen szépen sikerült közös ünnepeiről.

Adomány. Dr. *Löcherer* Tamás kórházi igazgató-főorvos kedves halottai kegyeletos emlékére a szegény elhagyatott gyermekek javára a „Fehér-kereszt“ egyesületnek tíz koronát adományozott.

Pót- és javító érettségi vizsgák. A helybeli főgimnáziumban a pót- és javító érettségi vizsgákat december 3—8-ig tartják. A vizsgára vonatkozó kérvények november hó 15-ig adandók be az igazgatósághoz.

A városi virilisek névjegyzékéből — melyet a városi közgyűlés a lapunk mult számában közölt sorrendben állapított meg — téves leírás folytán kimaradt az ifj. *Sütő* István ügyvéd neve, ki duplán számított adója alapján a sorozatban 7-ik helyet foglalja el.

Dr. Nógrádi László a rimaszombati főgimnáziumnak volt növendéke ma — szolnoki állami főgimnáziumi tanár. — „Történetek“ cím alatt adja ki szépről-zei elbeszéléseit, melyek nem mindennapi megfigyelésről s derekas írói kvalitásról tanuskodnak. E kötetből boesáttott a derek szerző egy rajzot rendelkezésünkre, melyet mai tárcánkban közlünk. A mű a Franklin Társulatnál jelenik meg karácsony előtt, melyet melegen ajánlunk olvasóink pártfogásába. Ára kötetlen példánynak 3, diszesen kötött példánynak 5 korona.

Blaha Lujza jubileuma. A nemzet esalagánya, városunk nagynevű szülöttje: Blaha Lujza okt. hó 22-én negyedszázados évfordulót ünnepelt. Ekkor volt ugyanis 25 éve annak, hogy a kiténő művész a népszínházban — mely azóta összeforrott az ő nevével — először gyönyörködtette a közönséget remek hangjával. Az évfordulót a fővárosi művészkörei s a nagyközönség fényes ünnepe központjává tették, s a művésznő ajándékokkal, emléktárgyakkal és virágokkal bőven halmozták el. Ugy hal-latszük, hogy legfelsőbb helyről is várható a kitüntetés, s a népszínház örökös szerződéssel fogja biztosítani a művésznő jövőjét. Az ország minden részéből s néhányan innen is üdvözölték a jubilánst; a város közönsége bizonyára szívesen hozzájárult volna, ha az ő képviselőtestületében az eljáróság üdvözölte volna a város országosan és a külföld előtt is ismert hírneves szülöttét, kinek születését a következő anyakönyvi kivonat jelzi: „1850. 8. Septembris. Ludovica, (Reindl Ludovika, szin-padi leányneven Kölesi Lujza) Parentes: Alexander Reindl et Aloisia Ponti, cath. theatrista. Patrini: Ladislaus Török, Francisca Darvas. Rimaszombat 29. Septembris. Stephanus Findura administrator.“

Esküvő. A mult szombaton, november 27-én esküdtek örök hűséget egymásnak a helybeli ág. h. ev. templomban: *Pokorny* Ferencz losonezi kereskedő és *Pólay* Gizella, a Kalla-családnak kedves és szeretetreméltó rokona. Az ifju házaspárhoz *Glaufl* Pál ev. főesperes szép beszédet intézett. A polgári házasságkötést *Wimiss* Viktor tamásfalvi anyakönyves végezte. Boldogság kísérje a megkötött frigyet!

Kinevezés. Lénárd Jánost, a rozsnyói m. kir. adóhivatal ellenőrt, a zombori adóhivatalhoz nevezte ki a pénzügyminiszter első osztályu ellenőrré.

Tragikus eset történt okt. hó 25-ikén Nyustján, Szlovenszky Vilmos ottani mérnök neje ugyanis 3 hónapos kis leánykájával a dajkát kiküldte a levegőre kissé sétálni, s a cseléd a vizpartjára ment, hol állítólag epileptikus göresöket kapott, s a gyermekkel együtt a vízbe esett. A 3 hónapos kis baba a vízbe fult, s hulláját kifogták. Az esetet bejelentették a törvényszékhez, mely a vizsgálatot nyomban megindította s 27-ikén megtartották a törvényszéki boncolást. Ezután az ártatlan kis gyermek hült tetemét a szülők leírhatatlan bánata és keser-gése mellett szállították Salgó-Tarjánba s ott helyezték örök nyugalomra.

Próba-bál. *Dobránszky* János tánczmester f. hó 10-én növendékeivel próba-bált rendez a „Három Rózsa“ nagytermében. Ez alkalommal a növendékek bemutatják az új táncokat is — Belépti-díj 2 korona.

Előléptetések Jolsván. A jolsvai honvédszázalaj tisztikarában, szokatlan nagy előléptetés volt a novemberi kinevezés alkalmából; és pedig: *Sulyok Mór* zászlóalp. I. oszt. százados őrnagygyá, *Dráskóczy István* II. oszt. százados I-ső osztályúvá, *Ghiczy Zoltán* főhadnagy III. oszt. századosá, *Benkő János* és *Fábry Zoltán* hadnagy főhadnagygyá, *Pandula Sándor* tiszthelyettes és *Molnár Gyula* törzsőrmester hadnagyokká léptettek elő, végül *Haszkeker István* tart. hadnagy ténylegessítettet.

A bánrévei jegyzőválasztás. A legutóbbi vármegyei közgyűlés nagy izgalmat keltett bánrévei választás ügye akkép nyert befejezést, hogy a megválasztott körjegyző: *Felföldy Otmár* beadta lemondását. — E helyen említjük meg azt is, hogy a legutóbbi közgyűlés a *harmadzi* jegyzőválasztást megsemmisítette.

Hirtelen halál. *Czene János* eszmai lakost október hó 24-én esendörök kísérték a füleki járásbíróshoz kihallgatás végett. Az ember azonban utközben minden előzmény nélkül összeesett és meghalt. A csendőrség gyanúsításának elkerülése céljából, a kerületi parancsnokság megkereste a kir. járásbíróshoz az eset kiderítésére végett. A bíróság elrendelte a hulla törvényszéki boncolását, melyet 27-én dr. *Zehery István* kir. törvényszéki orvos vezetett s ez alkalommal beigazoltatott, hogy a beállott halált epileptikus roham idézte elő.

Az új megyei székház építési munkálatai serényen folynak, s e napokban itt volt Czizler Géza műépítész, az építés művezetője is, ki az egész munkálattal élénk figyelemmel kíséri. A sokfelől kifogásolt czimer is egészen másképp néz ki most az épület homlokzatán, a mennyeiben kidomborították, s a vár most már jóval mutatósabb. A szobrász-munkák egészben véve igen eszesek s tetszetőssé teszik a eszes épületet, mely szoliditást és a legapróbb részletekben is pontos, izléses kivitelek által méltán kelti fel a városunkban megforduló idegenek figyelmét is. A külső vakolás már csaknem az egész épületen befejezést nyert, s belül is szép halad a munka, melynek eddig pompás időjárás kedvezett. A lépcsők nagyrésze is el van már helyezve, s most a legnagyobb munkaerő a diszterem mennyezetének készítésénél s az épület főhomlokzatánál van összpontosítva. Az ablakkeretek — melyeket a gömöri faipar részvénytársaság szállít — megérkeztek s már nagyrésztük elhelyezést is nyert. Lassanként eltávolítottak az óriási állványok s egész valójában előtűnik majd a szép monumentális épület, mely hatalmas és izléses kupoláival igazán díszet fogja képezni városunknak.

A vidéki színészet reformja. A vidéki színészet országos felügyelője: gróf *Festetics Andor* már elkészítette a vidéken létesítendő színháztervek tervezetét, s azt a törvényhatóságoknak, városoknak, szingizgatóknak és színházi bizottságoknak véleményezés végett megküldötte. E szerint 18 állandó kerület volna, s Eperjes, Bártfa, Lőse, Igló, Késmárk, Kiszteben, Rozsnyó, Rimaszombat tartoznának egy kerületbe. Azonkívül még öt kisebb mozgó színházultra kapna engedélyt egy-egy nagyobb területre szorulva, mely társulatok saját kijelölt területükön azon városokban és nagyobb községekben tarthatnának előadásokat, melyek állandó kerületbe besztva nincsenek. — Itt a 4-ik kerületbe van felvéve Gömörmegye 20 más tiszáninneni és dunáninneni megyével együtt. Összesen mintegy 27 színházultra működhetik az új terv szerint Magyarországon.

Tanítók gyűlése. A gömörkishontmegyei ált. tanítóegyesület rimaszombati járásköre *Becske Bálint* elnöke alatt f. hó 18-án Feleden tartotta meg rendes őszi ülését, melyen *Józsa Antal* kir. tanfelügyelő, *Meszlényi Zoltán* kir. s. tanfelügyelő, *Bartók János* gortvakisfaludi ev. ref. lelkész is megjelentek. A gyűlést megelőzőleg *Kazár Árpád* baioi tanító tartott sikerült mintatanítást a feledi ev. ref. iskola jól vezetett növendékei előtt. Ezután *Becske* elnök tartott lelkesítő megnyitó beszédet s tette meg több rendbeli előterjesztését. *Fekete Mihály* rimaszombati állami tanító „a népiskolai vallásoktatás”-ról tartott sikerült és figyelmet lekötő értekezést; ezt követte *Pál Béla* rimabrézói tanító felolvasása azon kérdéssel: Milyen legyen az osztatlan népiskola olvasókönyve? Majd *Hannák Manó* alelnök, tiszolzei áll. isk. igazgató mutatta be egy gazdasági ismétlő-iskola gyakorló telepének üzemtervét. Mind a három tárgy élénken lekötötte a hallgatóság figyelmét s csak emelte a gyűlés érdekességét. Gyűlés után a tanítóság társaságára gyűlt össze, hol *Schönik Ödön* postamester figyelmes családja, valamint *Bárczy Boldizsár* és *Csernay Dezső* feledi tanítók mindent elkövettek, hogy az egybegyűltek jól érezzék magukat. Az ebéd hangulatát emelte *Józsa Antal*, *Becske Bálint*, *Kathona Géza* s még többek sikerültnél sikerültebb pohárköszöntője.

Az állatok világa. Brehm hatalmas művéből, a melynek magyar kiadása most indult meg, a második füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét festi a szerző azzal a bűmulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leírással, amely a munkát az egész világon kedveltette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilencz kitűnő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatu műlap és egy színes nyomatu műmelléklet. Az állatok világa Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest väci-körút 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben megkapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készségesen küld.

Zsebmetszés. A mult heti nagy vásár ismét alkalmat adott a zsebmetszőknek az aratásra. Ugyanis Hangonyiné rimaszécsi jómódu polgár asszony a ruhás sátrakba vásárolni akarván, egyszer csak azt vette észre, hogy 50 koronával terhelt tárczája eltűnt. Délután itten lakó sógora elfogott két paraszt asszonyt, kiknél megis találta a pénz két harmadát. A rendőrségnél vallásra fogták, hol a sok ellenmondás miatt, mibe a vallás alkalmával keveredtek, letartóztatták. Harmadik büntársukat nem akarják megnevezni.

Szerk. üzenetek.

Hulló levelek. Tulságosan szentimentális. A párbeszédben nincs igazság, nincs természetesség. Ez nem nekünk való.

Felolós szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Eladó szikvizgyár.

Egy még kevésbé használt, a legjobb állapotban levő szikvizgyár **2500 üveggel** azonnal eladó.

Venni szándékozők forduljanak **Rimaszécsen Lamos Lajos** gyógyszerértulajdonoshoz.

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utca sarkán lévő üzlethelyiség és emeleti lakás mellékhelyiségekkel **1901. évi február hó 1-től bérbeadó**, esetleg a ház el is adó. — Most **Glücksthal I.** ezen fenti helyiségeket csak három hónapon bérléi Mandel-féle esőd gondnokától. — Értekezhetni

Szontágh Károlylyal.

4-*

Eladó, esetleg bérbeadó.

Néhai **Gál János** örökösei tulajdonát képező, **Rozsnyón**, a berzetei-utca végén fekvő lakóház, mely áll: teljes kényelem, légfűtés és villanyvilágítással berendezett hét szoba, előszoba, konyha, kamara, pince, mosókonyhából; továbbá: a hozzátartozó mellékhelyiségek, u. m. ló- és tehénistállók, kocsiszin, eselédház, nagy esűr; nemkülönben a nagy terjedelmű, legjobb karban levő s több mint 800 darab nemes gyümölcsfával ellátott kert, szántó-föld és kitűnő minőségű rétek, — mely utóbbiak a kerten átfolyó patakából dusan öntözött esatornákkal vannak ellátva és mely ingatlanok területe 27 holdat tesz ki — bérbeadó, esetleg egészben örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Rozsnyón özv. Gál Jánosné.**

2-3

MIÉRT van annyi utánzat? MERT

valódi **Eisenstädter-féle**

LINOLEUM padló-zománcz

a törv. bejegyzett „vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymaz **puha padlóknak és konyhabutoroknak** bemázolására.

A Linoleum padló-zománcz egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölmulthatatlan. A következő változatokban kapható: 1 sz. sárgás-barna, 2 sz. sötét-barna és 3. sz. mahogoni-barna. Nagy elterjedtségénél fogva

LINOLEUM padló-zománczunkat

különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokkal hamisítják, miért is **kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle LINOLEUM padló-zománczot**, a törv. bejegyzett „vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek lakk- és festékgyára Bécs.

Főraktár:

Braun Zsigmond vaskereskedése Rimaszombat.

14-*

Kiadó üzlethelyiség lakással.

Rimaszombatban, **Erzsébet-tér** és **Kossuth-utca sarkán** lévő üzlethelyiség és lakás megfelelő mellékhelyiségekkel **folyó év november 1-től bérbeadó**. Értekezhetni **Süteő István** ügyvéddel.

8-*

Eladó ház.

Rimaszombatban, az Erzsébet-téren lévő **Kovács Zsigmond-féle** emeletes ház szabad kézből eladó. — Venni szándékozők forduljanak **Rábely Miklós** megbízottához.

3-*

Hirdetmény.

1-3

5001. sz. — **Priboj** községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdon jogának a telekjegyzőkönyvbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közbe:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenséget kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis **1901. évi május hó 28-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdona jogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1901. évi május hó 28-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik — ide értve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1901. évi május hó 28-ik** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is esattoltak, vagyis pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1900. évi október hó 18-án.

Kovách, kir. törvényszéki albiró.

Nagy választék férfi- és gyermek-ingekben.

Számos kiállításon az első díjjal kitüntetve.

WEIN KÁROLY és TÁRSAI Késmárk.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe a nálam kapható, fenti czég gyárában előállított híres **szepességi lenvászon** és **kamuka** (damaszt) árúkat, u. m.: legjobb gyepfehéretésű **asztalneműket**, **törülközőket**, **ágytakarókat**, **kávés-terítkeket**, **szepességi zsebkendőket**, atlasz és kamuka asztaltakarókat, tálcza-kendőket, **törülközőket**, nyers-, félnyers-, sajt-, himző-, Kneipp- és **fehér czérnavásznakat**, kanavászt, esinvatokat, vitorlavásznakat és egyéb e szakba vágó készítményeket.

Minden darab áru, mely fenti czég gyárából származik, ezen védjeggyel van ellátva.

ENGEL ADOLF,
Rimaszombat.

Ez alkalommal van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy raktáromon bel- és külföldi női és férfi ruhakelméssel, u. m.: valódi angol és franczi **cheviottok**, **selymek**, **izlandi flanellek**, **női posztó**, **piqué** és színes **mosó barchettek** stb. fel vannak szerelve, — továbbá ajánlom az óriási nagy raktáromon levő **kaschemir**, **atlasz** és **selyem-paplanok**, **ágy** és **asztal-takarók**, **futó szőnyegek**, **esipke** és **tunisz-függönyök**, **ingek**, **gallér** és **kézeltők**, **nyakkendőök**, valódi **rumburgi zsebkendőök** és **harisnyák**, férfi- és női **trico-árúkat**.

Hosszabb idő óta fennálló, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által jó hírnévnek örvendő üzletemben ezután a legnagyobb gondot fordítok, hogy a n. é. vevőközönség pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által teljes bizalommal nálam a szükségletet beszerezhesse.

Tisztelettel

ENGEL ADOLF.

3-4

Nagy raktár futó- és asztal-szőnyegekben.

Menyasszonyi kelengyék.

Nagy raktár lópokróczokban.